

ПОЛІТИЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІСТА.

РІЧНИК II.

ВИПУСК Ч. 4./13/

А. ЛІНЧЕВСЬКИЙ

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕМОКРАТІЯ.

ЛЮТЕНЬ 1954.

ЦІНА: 15 Ц.

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕМОКРАТІЯ

В С Т У П .

Розвиток подій за останніх 9 років спричинив постання цілого ряду українських політичних партій на еміграції. Всі ці партії використовують кон'юнктурне положення, деклямують про свій демократизм натякаючи, що мовляв західній світ може й буде як демократичний табір балакати й мати діло лиш з ними. Для того, щоб наші кадри могли краще зрозуміти цю агітацію наших політичних противників, які в неперемінливий спосіб ведуть боротьбу проти українських націоналістів ми присвячуємо це число політичної бібліотеки питанню української демократії.

Дещо про демократію взагалі.

Слово демократія грецького походження і означає воно владу народу. Античні греки знали /з різними відмінами/ три основні можливості правління державою; 1/ монархію /владу одного/, 2/ аристократію /владу найкращих себто меншості, що на основі походження чи багатства володіла державою і 3/ демократію /владу народу/. Одначе булоб зайвим застановлятися тут над цими речами або приміновати античні форми правління в сучасності. Наш т.зв.західній світ, що цивілізаційно й культурно сягає корінням старої грецької та римської держави політично розвивався на передумовах створених ренесансом і гуманізмом. Часово це період кінця середньовіччя й початку нових віків /XV - XVI стол./ В політичному житті зокрема яскравий розвиток почався від французької революції, себто від кінця XVIII стол.

Мусимо розрізнати між демократією як світоглядом і демократією як формою влади. Суспільно-громадський розвиток в Європі за останні століття все більше виднігає на передній план людину як таку й у зв'язку з тим набували все більшої та більшої ваги широкі верстви народу, які зокрема коли були добре зорганізовані й мали ясно визначену мету й добрий провід, відіграли першорядну роль в історичному розвитку. Демократія як світогляд із своєю засадою здобуття повних прав для всіх шарів населення стала також колыскою національного відродження різних націй і ідей, що зовсім не протирчає націоналізмові.

Зовсім інакше є з демократією як формою влади. Тому що пряма або безпосередня демократія /себто безпосереднє виконання влади народом/ у модерних державах з більшою кількістю населення неможливе то під демократією без ближого означення нині розуміємо таку форму влади в якій за посередництвом політичних партій населення даної країни у прямих, таємних і пропорційних виборах вибірає заступників, що в імені своїх виборців виконують владу. В цьому місці й лежить основна небезпека демократій як політичного устрою.

Справа в тому, що лиш англо-саксонський світ /політично це нині передовсім країни англійського комонвелту й Злучені Держави Північної Америки/ зумів створити передумови, в яких себе демократія виправдує. В цих країнах існує 2 - 3 великі й сильні партії, що з них найміцніша є при владі, однак вона є під сталою контролею опозиції. Влада не роздроблюється.

В решті демократичних країн цього нема. Там існує повне роздіблення між безсилими партіями, які змушені через те творити коаліційні уряди, що ослаблює країну й приводить до частих криз уряду/як це є прим. у Франції/. Життя такої країни перестає бути нормальним і вона хилиться до упадку.

Ми очевидно не беремо під увагу т.зв. більшоку народніх демократій себто імперіалістичну Москву й її сателітів. Прикриваючися назвою демократичної там існує монопартійна система й у виборах одиниця не має можливості висловити свою волю, а лиш мовчати або потакувати комуністичній партії.

Українська демократія в минулому столітті.

Українські демократи в сучасності /й у блищій минушині/ даючують демократичних традицій в глибині нашої історії. Не дивлячись на деякі до речі дуже нечисленні первні, що мають певну подібність до демократичного устрою, такі спроби нічим не обґрунтовані та голословні. Звичайно, оскільки не зараховувати разом з М. Грушевським до позитивної демократичної традиції "татарських людей", себто деякі українські осередки, що під час татарської навали воліли "демократично" чужу окупацію над свою князівську владу. Але поза тим ні за князівською ні за козацькою доби ми квідиж

якоїсь свідомої чи сформованої демократії на Україні не мали.

Ідеї демократії прийшли на Україну, як і в інші країни Європи після повстання Злучених Держав Північної Америки та після французької революції й мали для нас своє власне значіння. Ми вже згадували, що демократичні ідеї викликали й підтримували в зв'язку з романтизмом пробудження різних поневолених народів. Під впливом тоді нових ідей підприємні народи зажадали й для себе рівних прав, свободи й волі для розвитку свого національного життя. Коли ми собі пригадаємо, що було вше сказано про демократію, то побачимо, що для нас і нашого відродження XIX стол. не мала значіння ідея демократії, як форми влади а навпаки її світоглядова, неполітична частина.

Українська аполітична демократія - це типове означення для нашого відродження XIX стол. Але було б хибно цих тогочасних найкращих синів нашого народу уважати за демократів у сучасному розумінні цього слова. Більшість із них була далеко більшою мірою націоналістами /чи націоналами як їх зве Драгоманов / ніж демократами. Демократія для них це було рівнозначне з любов'ю до свого народу, до його широким інтересам, до побуту нашого народу, його історії тощо. Шевченко мріяв про відродження козацько-гетьманської національної України. Наші діячі 60-тих років минулого століття, що всіяли цілу Україну густою мережою Громад, мріяли про самостійну Україну, не входили глибше в питання устрою. Звільнення від чужої неволі стояло в них на першому місці, отже переважали засади націоналістичні. Це самозрозуміло, бо для нації, що бореться за своє визволення найважливіше знищити національного ворога. Так думало наше національне українство за дуже незначними виїмками на протязі цілого минулого століття.

Однак в кінцем минулого й початком XX-ого століття серед української молоді поширилися радикальні соціалістичні гасла що принесли нам за часів наших визвольних змагань національну катастрофу. Ця молодь оголосила наші національні змагання за функціоналі видумки а вся мету бачила в спільній боротьбі українських робітничо-селянських мас в московськими проти ганів-визволювачів. Це й було причиною трагі-

дії наших визвольних змагань 1917 - 1920-их років. Носіями цих ідей була молодь в першу чергу соціал-демократична. Демократизм її був підпорядкований теоріям Маркса і Енгельса.

За короткого періоду нашого державного життя розплодилось цілий ряд більше або менше соціалістичних і демократичних партій. Партійні сварки й непорозуміння ослаблювали молоду державу, робили її безсилою, не давали змоги об'єднатися в один табір для спільної боротьби проти державного ворога. Це призпшило упадок демократичної нашої держави й лишило нам на майбутнє дороге заплачений і кровію окроплений заповіт, що у визвольних змаганнях треба проти ворога йти об'єднано й сконсолідовано під одним проводом, а всі інші спроби будуть згорі засуджені на невдачу.

Тому між обома світовими війнами недобитки українських соціалістичних і демократичних партій доживали свої останні дні й фактичної ролі не відіграли майже ніякої. Рештки їх зліквідувалися з початком другої світової війни.

Сучасна українська демократія.

Щойно після закінчення 2-ої світової війни конюнктура покликала або відновила деякі старі політичні демократичні партії, що відразу почали свою неперемірчиву кампанію протидії проти українського націоналізму. Сьогодні вже існує на еміграції далеко поверх десятка різних демократичних партій і груп.

Для людей, що вміють думати й мають щире українське серце вже сам цей факт викликає тривогу й побоювання відносно майбутньої долі наших визвольних змагань. Бо дійсно, якого вислідку можна сподіватися навіть колиб ми нині якимсь чудом опинилися у вільній Україні? Непорозуміння й сварки за пости між різними "демократичними" партіями й боротьба за впливи на маси роздерлаб і розшарпалаб нашу й так нещасну країну на кілька ворожих таборів і прискорилаб її поновну загибель на цей раз назавжди.

Недопустити до цього й стояти на сторожі добра Самостійної Соборної Української Держави це основне завдання українського організованого націоналістичного руху під сучасну пору.

З поміж сучасних демократичних партій вибиваються на перший план У.Н.Д.С. /Український Національно-Державний Союз/ і У.Р.Д.П. /Українська Револуційна Демократична Партія/.

У.Н.Д.С. - це колишні уенеревці себто прихильники Варшавського Договору й співпраці з поляками між обома світовими війнами. Останньо вони надто безкритично старалися звязатися з різними неприхильними до української справи чинниками задля матеріальних вигод. Щоб скинути з себе цю пляму й відповідальність вони останньо об'єднали В.О.УНР-ади./провідники М.Лівицький, Юрченко/.

У.Р.Д.П. - складається переважно з " новою " еміграції, що перебувала до 1941 р. під советською окупацією. Складається з політично мало виробленого елементу й проповідує партикуляризм /проти західних українців/. Зрештою ще зовсім не скристалізована група, що на 9-ому році існування, ще не зуміла стати на ясний і твердий ґрунт. Формально наподоблює большевиків /Ц.К.-Центральний Комітет, обстоє робітничо-селянську Україну тощо/. Провідні люди Багрянний, Воскобійник, Підгайний. Ще за 40-их років розколося на 2 партії. Друга партія У.Р.Д.П. - т.зв.ліва УРДП. складається з невеликої, але дуже активної й інтелектуально розвиненої групки, що скристалізувала свої погляди на теорії правого марксизму /т.зв.троцкізму/. Впливи малі. Провідник Майстренко.

У.Н.Д.О. - Українське Національне-Демократичне Об'єднання мало ще який такий сенс існування в Галичині між обидвома світовими війнами, як офіційний парламентарний рупор поневолених Польщею українців, хоч результатів практичних це не мало ніяких. Після закінчення 2-ої світової війни прикрий анахронізм і ще один живий свідок партикулярних тенденцій українських демократичних партій. Ідейно наближений до УНДС.

У.С.П. Українська Соціалістична Партія, що повстала з об'єднання всіх недобитків українських соціалістичних груп видає свою бульварну газету "Наше Слово" де раз у раз стає в позу учителя демократії й неперемисливо лає своїх противників. Впливи мінімальні. Після афери з Крутім секретарем УСП., що опинився одного дня у советів,

публікуючи свої матеріали про дії еміграції - втратила УСП.решту довіря до себе. Поватим існує, ще декілька демократичних груп, що мають мінімальне значіння, або знаходяться в стадії формування й тому про них годі щось конкретного сказати. Всі ці демократичні партії мало рідняться по своїх програмових заложеннях. Видно, що не конечність концепції, а якісь інші причини їх зродили.

Останніми часами й ЗЧОУП./С.Бандери/й угаверівці надхнені конконтурними міркуваннями дуже часто виступають під плащиком демократизму немов би це було їх останнє спасіння. Тому одначе, що такі заяви не були нічим обгрунтовані, ми про них покітщо поважно не говоримо. Зрештою це групи яких розклад хвилеє нині українську еміграцію й невідомо до чоґо ще обидві ці групи докотяться.

В и с н о в к и .

Такий вкоротці невеселий образ являють собою українські "демократичні" угруповання. Завдяки цьому багатому розподілу українське політичне життя під сучасну пору стоїть на порозі повної анархізації. Це розбиття використовують вороги української національної справи й створюють опінію некорисну для нашої визвольної боротьби. Дуже малою потілою може служити факт "обеднання" в УНР-аді, бо не всі українські групи там обеднані, та й не все в УНРаді в такому порядку, як би їм це собі бажала українська політична еміґрація.

Самостійну Соборну Українську Державу зможемо ми собі вибороти лиш самі. Для цього нам конечно єдкости і цілеспрямованої праці під одним керівництвом. Це накладає величезні обовязки на кожного свідомого свого я українського націоналіста. І тому ми мусимо посилити свою працю на всіх відтинках бо від нашої постави залежить майбутне нації. Нас чекає поневолена Україна. Не забуваймо про це.

К о н т р о л ь н і   з а п и т и :

- 1/ Що означає слово демократія ?
- 2/ Які форми влади знав античний світ ?
- 3/ Як поділяємо демократію ?
- 4/ Що визначає демократію як світогляд ?
- 5/ В чоґу полягає демократія як політичний устрій ?

- 6/ Основна хиба політичної демократії ?
- 7/ Сліди демократії в історії України ?
- 8/ Яка демократія /і чи була це демократія/ була суттєва на Україні в ХІХ стол.?
- 9/ Яка була роль наших партій під час визвольних змагань ?
- 10/ Яка небезпека в відродженні укр.політ.партій після закінчення останньої війни ?
- 11/ Які головніші укр.демократичні партії під сучасну пору на еміграції,
- 12/ Який наслідок існування укр.політичних партій /груп/ і які в цьому криються небезпеки для визвольної боротьби України ?

— — —
x x x x x x x x